

Kieliparlamentti 2019: Ammatillisen koulutuksen kielitietoisuuden kehittämiseksi tarvitaan laajaa yhteistyötä

Kymmenes valtakunnallinen Kieliparlamentti järjestettiin 11.4.2019 Helsingissä. Parlamentin teemana oli **Kielitietoinen ammattikoulutus – Mitä ja miten työelämässä opitaan?**. Parlamenttiin osallistui vajaa 70 opetushallinnon, työelämän ja järjestöjen edustajaa, koulutuksen tarjoajaa, opettajaa ja tutkijaa. Tilaisuuden järjesti Kielikoulutuspolitiikan verkosto (www.kieliverkosto.fi), jonka toimintaa rahoittaa opetus- ja kulttuuriministeriö.

Kieliparlamentin pääpuheenvuorossa professori Minna Suni (Jyväskylän yliopisto) esitteli tutkimuksen näkökulmia ammatilliseen kielikoulutukseen ja kielitietoiseen ohjaukseen. Ammatillinen kielitaito tarkoittaa monipuolisten kielellisten käytänteiden hallintaa, ja sen kehittyminen vaatii sekä aikaa että yhteisön tukea. Kommenttipuheenvuorot kuultiin lehtori Leena Hämäläiseltä (Tampereen seudun ammattiopisto), puheenjohtaja Elias Tenkaselta (Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto SAKKI ry) ja tohtorikoulutettava Penni Pietilältä (Helsingin yliopisto).

Kieliparlamentissa keskusteltiin muun muassa siitä, millaista kieliin (äidinkieli, vieraat kielet, suomi/ruotsi toisena kielenä, omat äidinkielet) liittyvää ohjausta opiskelijat saavat tällä hetkellä työpaikoilla sekä miten ammatillisen koulutuksen ja työpaikkojen kielitietoisuutta ja kielitietoista ohjausta pitäisi kehittää. Ammatillisen koulutuksen reformin vaikutuksia opiskelijoiden kielikoulutukseen ja yhteisiin tutkinnon osiin on liian aikaista arvioida. Hyvät käytänteet eivät kuitenkaan kehity itsestään, vaan opettajat tarvitsevat mahdollisuuksia, resursseja ja aikaa kehittää työtään. Vähentyneiden opetustuntien takia opiskelijoiden todellisista jatko-opintovalmiuksista ollaan huolissaan, vaikka opinnot antavatkin jatko-opintokelpoisuuden.

Kieliparlamentin kannanotot:

- Sekä ammatilliseen opettajankoulutukseen että työpaikkaohjaajien koulutuksiin tulee sisällyttää monikielisyttä ja kielitietoisuutta käsittelevä osio. Kielitietoisuus hyödyttää kaikkia opiskelijoita.
- Ammatillisessa koulutuksessa tarvitaan esimerkiksi kielen ja sisällön integrointia, kielitietoisuuden opetuksen ja ohjauksen lisäämistä sekä samanaikaisopetuksen kehittämistä.
- Yhteiset tutkinnon osat tarvitsevat oman työelämätoimikunnan. Lisäksi yhteisten tutkinnon osien ajoitusta tulee tarkastella yksilöllisesti suhteessa opiskelijoiden ikään ja ammatti-identiteetin kehittymiseen.
- Yhteistyötä pitää edistää niin koulutuksen järjestäjien ja työelämän, lukion ja ammatillisen koulutuksen, toisen ja korkea-asteen oppilaitosten kuin kielten ja ammattiaineiden opettajien välillä.

Kielikoulutuspolitiikan verkostoa koordinoi Jyväskylän yliopiston Soveltavan kielentutkimuksen keskus. Verkosto tuo yhteen kielikoulutuksen toimijoita, lisää tietoisuutta kielikoulutuksen moniulotteisuudesta ja vaikuttaa kielikoulutusta koskeviin päätöksiin Suomessa.

Lisätietoja:

- Projektitutkija Erja Kyckling (erja.p.kyckling@jyu.fi), Kielikoulutuspolitiikan verkosto

Pressmeddelande 16.4.2019 (fritt för publicering direkt)

Språkparlamentet 2019: Ett vittgående samarbete behövs för att utveckla språkmedvetenheten inom yrkesutbildningen

Det tionde nationella Språkparlamentet anordnades i Helsingfors den 11 april 2019. Temat för årets Språkparlament var **Språkmedveten yrkesutbildning – vad lär man sig i yrkeslivet och hur?**. Knappt 70 representanter för utbildningsförvaltningen, arbetslivet och dess organisationer, utbildningsleverantörer, lärare och forskare deltog i Språkparlamentet. Evenemanget anordnades av det språkutbildningspolitiska nätverket Kieliverkosto (www.kieliverkosto.fi), vars verksamhet finansieras av undervisnings- och kulturministeriet.

Språkparlamentets huvudanförande hölls av professor Minna Suni (Jyväskylä universitet) som framförde forskningens synpunkter på språkundervisning och språkmedveten handledning inom yrkesutbildningen. Yrkesinriktad språkkunskap innebär att man behärskar ett mångsidigt språkbruk, och det kräver både tid och omgivningens stöd att utveckla en sådan kunskapsnivå. Kommentarer anfördes av lektor Leena Hämmäläinen (Tammerforsregionens yrkesinstitut), ordförande Elias Tenkanen (De yrkesstuderandes förbund i Finland SAKKI ry) och doktorand Penni Pietilä (Helsingfors universitet).

Språkparlamentet diskuterade bland annat hurdan språklig handledning (modersmålet, främmande språk, finska/svenska som andraspråk, egna modersmål) studenterna får på arbetsplatserna för närvarande, och hur språkmedvetenheten och språkmedveten handledning inom yrkesutbildningen och på arbetsplatserna borde utvecklas. Det är alltför tidigt att utvärdera inverkan av yrkesutbildningsreformen på studenternas språkundervisning och på de gemensamma examensdelarna. God praxis utvecklas ändå inte av sig själv, lärarna behöver möjligheter, resurser och tid att utveckla sitt arbete. På grund av minskade undervisningstimmar är man bekymrad över studenternas verkliga färdigheter för fortsatta studier, även om studierna ger behörighet för fortsatta studier.

Språkparlamentets ställningstaganden:

- Både den yrkespedagogiska lärarutbildningen och utbildningarna för arbetsplatshandledare ska omfatta en del som behandlar flerspråkighet och språkmedvetenhet. Språkmedvetenhet är till nytta för alla studerande.
- Inom yrkesutbildningen behövs till exempel integrering av språk och innehåll, ökad språkmedveten undervisning och handledning samt utvecklandet av kompanjonundervisning.
- De gemensamma examensdelarna behöver en egen arbetslivskommitté. Därtill ska man granska individuellt i vilket skede de gemensamma examensdelarna ska förläggas i relation till studenternas ålder och uppnådda yrkesidentitet.
- Samarbetet ska främjas mellan utbildningsanordnarna och arbetslivet, gymnasiet och yrkesutbildningen, läroanstalterna på andra stadiet och på högre nivå såväl som mellan språk- och yrkesläroämneslärarna.

Det språkutbildningspolitiska nätverket Kieliverkosto samordnas av Centralen för tillämpad språkforskning vid Jyväskylä universitet. Nätverket för samman språkutbildningsaktörer, ökar medvetenheten om flerdimensionell språkutbildning och påverkar beslut om språkutbildningen i Finland.

Närmare upplysningar:

- Projektforskare Erja Kyckling (erja.p.kyckling@jyu.fi), Det språkutbildningspolitiska nätverket Kieliverkosto